

Sygn. akt IC 2233/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Jadwiga Wójcikiewicz

Protokolant Sylwia Jurkowska

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2016 roku w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. W.**

przeciwko **A. Ż. (1)**

o zapłatę i ustalenie

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda R. W. na rzecz pozwanej A. Ż. (1) kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje powodowi R. W., aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Świdnicy kwotę 709,75 zł tytułem wydatków.

Sygn. akt I C 2233/15

UZASADNIENIE

Powód R. W. wniósł o zasądzenie od pozwanej A. Ż. (1) na rzecz powoda tytułem zachowku kwoty 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, uznanie wydziedziczenia powoda przez zmarłego za bezskuteczne wobec faktu przebaczenia powodowi oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów niniejszego procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, iż w postępowaniu o stwierdzenie nabycie spadku pozwana złożyła do sprawy testament notarialny, na mocy którego R. W. został wydziedziczony przez spadkodawczynię W. W.. Spadkodawczyni powołała jako przykład zachowania powoda upoczywe postępowanie wbrew woli spadkodawcy, w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, polegające na wyzywaniu spadkodawczyni i jej męża wulgarnymi słowami i naruszaniu nietykalności cielesnej oraz dopuszczaniu się względem męża spadkodawczyni umyślnego przestępstwa polegającego na pobiciu, za co powód został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu. Powód twierdzi, że spadkodawczyni przed śmiercią, podczas pobytu w Szpitalu im. (...) w W. przebaczyła powodowi przytulając go do siebie, próbowała rozmawiać z powodem, a na jego pytanie czy mu przebacza, skinęła głową. Powyższego świadkiem była E. K.. Powód twierdzi, że wszczęte postępowanie karne, a także wydziedziczenie powoda nastąpiło na skutek manipulacji siostry, zięcia oraz ojca powoda, chcących pozbawić powoda majątku.

Pozwana A. Ż. (1) wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana wskazała, iż spadkodawczyni nigdy nie przebaczyła powodowi. Stan zdrowia spadkodawczyni pogorszył się na ok. 1,5 miesiąca przed śmiercią, zaczęła ujawniać się demencja starcza i otępienie. Spadkodawczyni jeszcze podczas pobytu w domu traciła świadomość i istniały problemy, by nawiązać z nią logiczny kontakt. Spadkodawczyni w szpitalu im. Chrobrego przeszła drugi w życiu udar mózgu, na skutek którego stała się osobą całkowicie niekontaktującą.

Dodatkowo powód w chwili śmierci spadkodawczyni i chwilę po niej, nie miał wiedzy o istnieniu testamentu, stąd też wszczął postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej W. W.. Okoliczność ta wyłącza zatem możliwość skierowania przez powoda pytania do chorej spadkodawczyni, czy mu przebacza. Pozwana kwestionuje dochodzoną przez powoda wysokość zachowku.

Powód unikał zatrudnienia, miał ciągle żądania wobec rodziców, nadużywał alkoholu, pod wpływem którego niszczył antyki, meble, wynosił z domu różne przedmioty. Powód stosował wobec zmarłej matki i ojca stron przemoc fizyczną i psychiczną.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zmarła W. W. na przełomie maja i czerwca 2014r. przewróciła się i jej stan zdrowia ulegał stopniowemu pogorszeniu. zaczęła ujawniać się demencja starcza i otępienie. Spadkodawczyni jeszcze podczas pobytu w domu traciła świadomość i istniały problemy, by nawiązać z nią logiczny kontakt. Spadkodawczyni w szpitalu im. Chrobrego przeszła drugi w życiu udar mózgu, na skutek którego stała się osobą całkowicie niekontaktującą. Spadkodawczyni przeszła w sumie dwa udary mózgu, jeden w trakcie pobytu w szpitalu. Po przebytych drugim udarze W. W. stała się osobą całkowicie pozbawioną kontaktu z otoczeniem. Spadkodawczyni została również sparaliżowana prawostronnie, jedynie delikatnie podnosiła lewą rękę, którą miała w gipsie. Matka stron – W. W. zmarła dnia (...).

Pozwana w czasie choroby zapewniała matce pomoc i opiekę, pomagał teściowej również mąż pozwanej – świadek Z. Ż..

Dowód: - dokumenty w aktach Sądu Rejonowego w Wałbrzychu sygn. akt VIIIINs 1102/14

- zeznania świadka M. Ż. k.338-339,

- zeznania świadka J. Ż. k.345-346,

- zeznania świadka Z. Ż. k.341-342,

- zeznania świadka R. B. k.342-343,

- zeznania świadka A. Ż. (2) k.396,

Powód R. W. wnioskiem z dnia 12 września 2014r. wszczął postępowanie o stwierdzenie nabycie spadku po zmarłej W. W.. Powód nie wiedział o istnieniu sporządzonego notarialne testamentu W. W..

Dowód: - dokumenty w aktach Sądu Rejonowego w Wałbrzychu sygn. akt VIIIINs 1102/14

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2004r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, Wydział VIII Cywilny stwierdził nabycie spadku po zmarłej W. W. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 17 maja 1999r. powołana do dziedziczenia całości spadku po zmarłej została córka zmarłej W. W. – pozwana A. Ż. (1). Powód R. W. został wydziedziczony. Jako powód wydziedziczenia spadkodawczyni wskazała uporczywe postępowanie R. W. wbrew woli spadkodawczyni w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, polegający na wyzywaniu spadkodawczyni i jej męża wulgarnymi słowami i naruszaniu ich nietykalności cielesnej oraz dopuszczaniu się względem męża spadkodawczyni

umyślnego przestępstwa polegającego na pobiciu, za co powód został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu, co nie spowodowało poprawy jego zachowania.

Dowód: - dokumenty w aktach Sądu Rejonowego w Wałbrzychu sygn. akt VIIIINs 1102/14

Pozwana A. Ż. (1) po przebytych udarach mózgu, jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, niezdolną do samodzielnej egzystencji. Niepełnosprawność pozwanej istnieje od 2011r. Orzeczenie z dnia 25 listopada 2015r. zostało wydane do listopada 2017 roku.

Dowód: - orzeczenia o stopniu niepełnosprawności A. Ż. (1) z 30 września 2011r. , 2.10.2013r., 25.11.2015r. k.60-64

Zmarła W. W. przed śmiercią nie rozmawiała ze swoimi wnukami – K. W. (1) i M. Ż., ponieważ wnuki odwiedzały babkę sporadycznie, nie widzieli się z babką w szpitalu przed jej śmiercią.

Dowód: - zeznania świadka K. W. (1) k.340,

Powód został prawomocnie skazany wyrokiem karnym za przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu swojego ojca, dopuszczając się wobec niego ciężkiego pobicia.

Dowód: - dokumenty w aktach Sądu Rejonowego w Wałbrzychu sygn. akt VIIIINs 1102/14

- zeznania świadka W. P. k.343

Powód wyjaśniając zdarzenie, które zakończyło się wszczęciem wobec niego postępowania karnego, wskazał że pracował wtedy podczas remontu w (...) (...). Po pracy, usłyszał kłótnię rodziców, zjadł obiad i usnął w kuchni na fotelu. Obudziło powoda uderzenie w głowę, zobaczył krew i „kątem oka” pałkę, więc złapał ją i oddał, jeszcze nie widząc, że to ojciec wymierzył cios. Ojciec po tym uderzeniu na kilka sekund stracił przytomność. Powód nie wie czym kierował się ojciec. Od tego zdarzenia stosunku między powodem a rodzicami uległy pogorszeniu. Po śmierci ojca powód został zmuszony do wyprowadzki.

Powód twierdzi, że jego ojciec zachowywał się agresywnie, a spadkodawczyni nie lubiła żony powoda – świadka K. W. (2). Roszczenie o zachówek powód uzasadnia tym, że jako jeszcze nastolatek pomagał rodzicom w budowie budynku, który stanowi przedmiot masy spadkowej.

Dowód: - zeznania powoda k. 422-424,

Powód do 2010r. stale zmieniał miejsce zamieszkania, mieszkał tam, gdzie akurat pracował: w W., L., Z.. Od 2012 r. przez 2 lata powód był związany z E. K., wynajmował mieszkanie we W. przy ul. (...). Na 2-3 dni przed śmiercią matki, o pobycie spadkodawczyni w szpitalu powiadomiła powoda ciotka – W. P..

Powód nie pojawiał się w domu matki, nie kontaktował się z nią, nie wysyłał kartek na święta, nie dzwonił. Świadek E. K., była partnerka życiowa powoda, zeznała, że widziała zmarłą W. W. tylko jeden raz, powód nie odwiedzał matki, ponieważ nie byli w dobrych stosunkach, był na nią „jakiś zły”.

Dowód: - zeznania powoda k. 422-424,

- zeznania świadka A. N. k.341,

- zeznania świadka J. Ż. k.345-346,

- zeznania świadka Z. Ż. k.341-342,

- zeznania świadka E. K. k.395-396

- zeznania świadka Z. S. k.344-345,

- zeznania świadka K. Ż. k.345,

Powód zeznając na rozprawie dnia 12 października 2016r. przyznał, że nadużywał alkoholu. Od 2010 r., po ataku choroby trzustki powód twierdzi, że nie pije, ukończył również terapię.

Dowód: - zeznania powoda k. 422-424;

- zeznania świadka K. W. (2) k.339,

- zeznania świadka W. P. k.343,

- zeznania świadka K. W. (2) k.339,

Świadkowie K. W. (2), K. W. (1), P. N. zeznali, że spadkodawczyni i jej mąż pozostawali w konflikcie z powodem i że zmarli zachowywali się agresywnie wobec powoda, nadużywali alkoholu.

Dowód: - zeznania świadka K. W. (2) k.339,

- zeznania świadka K. W. (1) k.340,

- zeznania świadka P. N. k.340-341,

- zeznania świadka J. Ż. k.345-346,

- zeznania świadka Z. Ż. k.341-342,

Powód za życia spadkodawczyni, za równo w stosunku do niej, jak i do jej męża, często zachowywał się niestosownie, nadużywał alkoholu, stosował przemoc słowną oraz fizyczną, obraźliwie wyzywał rodziców, niszczył ich przedmioty, między innymi antyczne krzesła. Zachowanie powoda nie było akceptowane przez spadkodawczynię, kobieta ubolewała nad zachowaniem powoda, żaliła się między innymi siostrze - świadek W. P., że powód sprawia kłopoty.

Dowód: - zeznania powoda k.422-424;

- zeznania świadka W. P. k.343

- zeznania świadka Z. S. k.344-345,

- zeznania świadka A. Ż. (3) k.345,

- zeznania świadka K. Ż. k.345,

Podczas wizyty powoda w szpitalu, spadkodawczyni początkowo była rozkojarzona. Powód twierdzi, że zobaczył w jej oczach zdziwienie oraz radość i krople łez. Powód miał powiedzieć: „wybacz mamusiu, że nie mogłem cię wcześniej odwiedzić”. Spadkodawczyni następnie, jak twierdzi powód, próbowała coś powiedzieć, ruszała ustami, ale jedynie wydobywało się z nich stękanie i sapanie. Prawą ręką złapała za rękę powoda i zaczęła ją głaskać, „podciągnęła go” do siebie, powód poprosił, aby mu wybaczyła.

Świadek E. K. zeznała, że podczas odwiedzin W. W. w szpitalu, spadkodawczyni uśmiechnęła się widząc powoda i poruszyła oczami. Świadek nie słyszała żadnych wypowiedzianych przez kobietę słów.

Dowód: - zeznania powoda k.422-424;

- zeznania świadka E. K. k.395-396

Pozwanej przysługuje udział we współwłasności nieruchomości położonej w J. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Wałbrzychu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...)

Dowód: - wydruk z księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wałbrzychu (...) k.66-72

Pozwana wraz ze swoim mężem dbała o budynek jednorodzinny, który jako spadek pozostawiła spadkodawczyni. Pozwana z mężem wykonali w tym domu generalny remont, przeprowadził między innymi remont balkonu, tarasu, wejścia, stolarka drzwi i okien. Przeprowadzono remont dachu, elewacji, komina, instalacji elektrycznej, części hydrauliki.

Dowód: - potwierdzenia zakupu towarów i wykonanych usług k. 73- 228, 237-247;

- zeznania świadka Z. Ż. k.341-342,

- zeznania świadka R. B. k.342-343,

- zeznania świadka M. M. k.343-344,

- zeznania świadka A. Ż. (2) k.396

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 991 § 1 k.c. zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachowek).

Uprawnienie do zachowku oparte jest na istnieniu bliskiej więzi rodzinnej między spadkodawcą, a uprawnionym. Ochrona praw najbliższej rodziny zmarłego należy do podstawowych założeń prawa spadkowego. Znajduje ona wyraz w wielu instytucjach uregulowanych w księdze czwartej kodeksu cywilnego, w tym też i w instytucji zachowku zapewniającej osobom wskazanym w ustawie określoną korzyść ze spadku nawet wbrew woli zmarłego. W systemie prawa polskiego instytucja zachowku została ukształtowana jako wierzytelność, tj. roszczenie o zapłatę określonej sumy pieniężnej. Powstanie uprawnienia do zachowku jest przy tym uzależnione od tego, aby w konkretnym stanie faktycznym osoby te były powołane do spadku z ustawy. Zgodnie z art. 931§1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, dziedziczą oni w częściach równych. Natomiast zgodnie z § 2 jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnym.

Bezspornym jest, że powód jako syn spadkodawczyni W. W. należy do kręgu osób uprawnionych do zachowku z mocy ustawy i byłby uprawniony do 1/2 części spadku. Należy jednak wskazać, że zgodnie z art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Artykuł 926 § 2 k.c. wyraża więc generalną zasadę, iż powołanie do dziedziczenia z testamentu ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym (M. Pazdan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, s. 1023). Zasada ta zabezpiecza pełną realizację swobody w dysponowaniu majątkiem na wypadek śmierci. Testamentowy tytuł powołania do spadku wyłącza - z zastrzeżeniem wyjątku określonego w art. 926 § 3 k.c. - powołanie z ustawy, także wówczas, gdy osoby powołane w testamencie należą do kręgu spadkobierców ustawowych. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku ma miejsce wówczas, gdy spadkodawca nie pozostawił testamentu lub też żadna z osób powołanych w testamencie nie chce lub nie może być spadkobiercą (art. 926 § 2 k.c.). Jeżeli więc nikt nie legitymuje się testamentowym tytułem

powołania do dziedziczenia, ma miejsce dziedziczenie ustawowe (A. Kidyba (red.), Elżbieta Niezbecka Kodeks cywilny. Komentarz. Tom IV. Spadki, wyd. III, 2011).

Zgodnie z art. 1008 k.c. spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych, małżonka i rodziców zachowku (wydziedziczenie), jeżeli uprawniony do zachowku: 1) wbrew woli spadkodawcy postępuje uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego; 2) dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci; 3) uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych.

Natomiast zgodnie z art. 1009 k.c. przyczyna wydziedziczenia uprawnionego do zachowku powinna wynikać z treści testamentu. Na podstawie tego przepisu w literaturze przyjmuje się, że ustawa nie wymaga wyraźnego wskazania wprost przyczyny wydziedziczenia, jednakże wola wydziedziczenia i jego przyczyna powinny wynikać z treści testamentu (M. Pazdan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, s. 1193; J. Kremis, B. Burian (w:) E. Gniewek, Komentarz, s. 1631).

Przenosząc powyższe rozważania na okoliczności niniejszej sprawy należy wskazać, że w testamencie notarialnym spadkodawczyni – zmarłej W. W. z dnia 17 maja 1999r. pozbawiono powoda – R. W. prawa do zachowku po zmarłej, a jako powód wskazano: uporczywe postępowanie R. W. wbrew woli spadkodawczyni w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, polegający na wyzywaniu spadkodawczyni i jej męża wulgarnymi słowami i naruszaniu ich nietykalności cielesnej oraz dopuszczaniu się względem męża spadkodawczyni umyślnego przestępstwa polegającego na pobiciu, za co powód został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu, co nie spowodowało poprawy jego zachowania.

Powyższe określenie przyczyny wydziedziczenia powoda jest zdaniem Sądu w wystarczający sposób precyzyjne, aby uznać wydziedziczenie za skuteczne. Przyczyna wydziedziczenia określona w art. 1008 pkt 1 k.c. wymaga bowiem łącznego spełnienia trzech przesłanek: 1) sprzeczności postępowania z zasadami współżycia społecznego; 2) uporczywości takiego postępowania; 3) dezaprobaty spadkodawcy (M. Pazdan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, s. 1192). Uporczywe postępowanie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego występuje wówczas, gdy dane zachowanie jest długotrwałe, wielokrotne i z zasady dotyczy nagannego trybu życia uprawnionego do zachowku, na przykład alkoholizm, narkomania, przestępczy tryb życia. Istotne jest przy tym, by spadkodawca wyraził dezaprobatę dla określonego zachowania wydziedziczonego. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności zeznań świadków W. P., A. Ż. (3), K. Ż., Z. Ż. i A. Ż. (2), a także częściowo samego powoda, powód był osobą nadużywającą alkoholu, nie zamieszkująca w okolicy miejsca zamieszkania matki, nie odwiedzał jej, nie twierdził, aby świadczył na nią opiekę, a o stanie agonalnym dowiedział się dopiero po telefonie ciotki. Powód został również skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko zdrowiu męża spadkodawczyni, nie brał udziału w utrzymaniu domu zmarłej. Wszystkie powyższe okoliczności, co potwierdzają zeznania świadków między innymi W. P., Z. Ż. i A. Ż. (2) doznawały dezaprobaty spadkodawczyni. Natomiast fakt, że spadkodawczyni na łożu śmierci wykazała radość z powodu wizyty dawno niewidzianego syna, nie można uznać za jednoznaczne z przebaczeniem i stanowić podstawy do uznania za bezskuteczne wydziedziczenia powoda. Artykuł 1010 k.c. stanowi, że spadkodawca nie może wydziedziczyć uprawnionego do zachowku, jeżeli mu przebaczył.

Jak uznał bowiem Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie o sygn. aktI ACa 1181/13, a Sąd w pełni podziela powyższe stanowisko, w literaturze i doktrynie przyjmuje się, że przebaczenie po sporządzeniu testamentu jest możliwe tylko przez sporządzenie nowego testamentu (M. Pazdan, K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, s. 1194; J. Kremis, B. Burian, E. Gniewek, Komentarz, s. 1631). Odmienny pogląd zawarty w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1971 r. (sygn. III CZP 24/71 publ. OSNC 1972/2/23, LEX 1299), że gdy spadkodawca przebaczył spadkobiercy po wydziedziczeniu go w testamencie, wydziedziczenie to jest bezskuteczne bez względu na formę, w jakiej przebaczenie nastąpiło - został poddany krytyce. Nie można jednak wykluczyć i takiej sytuacji, że spadkodawca po wydziedziczeniu przebaczy spadkobiercy, lecz mimo tego, że nie sporządzi nowego testamentu, przebaczenie to zniweczy skutki wydziedziczenia, lecz jedynie wtedy, gdy dokonując przebaczenia, wyrazi przy tym swoją wolę w zakresie rozporządzenia majątkiem na wypadek śmierci (przywrócenia wydziedziczonemu prawa do zachowku). Przebaczenie na łożu śmierci jest aktem uczuciowym, nierzadko wynika z potrzeby pozostania w zgodzie z wyznawaną

wiarą (np. katolicką), i jeśli następuje bez jakiegokolwiek nawiązania do wcześniejszego wydziedziczenia (czy też jego skutków w sferze majątkowej), nie jest wystarczające dla wywołania skutków prawnych w postaci uprawnienia do zachowku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1181/13). Powszechnie przebaczenie bowiem uznaje się za akt woli o charakterze uczuciowym (P. K., „Przebaczenie w polskim prawie cywilnym, PiP 2006, z. 11, s. 54; M. K., Przebaczenie i inne okoliczności wyłączające możliwość uznania spadkobiercy za niegodnego”, PiP 1997, z.5, s.65), polegający na puszczeniu w niepamięć odczutej krzywdy i doznanej urazy.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zachowanie zmarłej W. W., nawet dając wiarę twierdzeniom powoda odnośnie powyżej opisanego zachowania spadkodawczyni, nie stanowi podstawy do uchylenia się od skutków wydziedziczenia.

Sąd oddalił powództwo o uznanie wydziedziczenia za bezskuteczne i tym samym oddalił powództwo o zachówek. Skoro bowiem Sąd uznał powoda za skutecznie pozbawionego prawa do zachowku, to tym samym bezcelowe jest ustalanie masy spadkowej i części wartości udziału spadkowego jaki przypadłby powodowi w przypadku otrzymania zachowku. Sąd analizując materiał dowodowy dał wiarę zeznaniom świadków wnioskowanym przez strony, w zakresie jakim były spójne i wzajemnie się potwierdzały. Świadkowie to bowiem osoby, które znają strony, przez osobisty z nimi kontakt, mają wiedzę wynikającą z własnych obserwacji. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, którzy wskazywali na przyczyny wydziedziczenia powoda i jego oraz pozwanej relację ze spadkodawczynią. Sąd dał ograniczoną wiarę zeznaniom świadków E. K., M. Ż., K. W. (2), K. W. (1), P. N. czy A. N., ponieważ są to osoby pozostające w bliskich relacjach z powodem i dlatego swoimi zeznaniami dążyły do przedstawienia powoda osobą bezpodstawnie pozbawioną prawa do zachowku.

Odnośnie zeznań powoda, to Sąd dał im wiarę w zakresie w jakim wskazane przez niego okoliczności znalazły potwierdzenia w innych zebranych dowodach w sprawie. Sąd natomiast oddalił wnioski stron o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: K. P. i Z. R. oraz dokumentów zawartych w aktach sprawy INs 1009/04 – postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po mężu spadkodawczyni, ponieważ zdaniem Sądu zebrany dotychczas materiał dowodowy okazał się wystarczający w celu wydania rozstrzygnięcia. Należy dodatkowo wskazać, że należało oddalić wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność ustalenia wartości nieruchomości wchodzącej w skład masy spadkowej, a tym samym wartości zachowku, skoro zachówek ten powodowi się nie należy, a więc przeprowadzenie tego dowodu było zbędne. Sąd oddalił również wniosek o dopuszczenie dowodów z paragonów fiskalnych, ponieważ z ich treści nie wynika, kto był nabywcą wskazanych w nich towarów i usług. Wobec złożonego na rozprawie 4 sierpnia 2016r. wniosku pełnomocnika pozwanej o pominięcie dowodu z przesłuchania pozwanej, Sąd postanowił pominąć dowód z jej zeznań, z uwagi na znaczny stopień niepełnosprawności pozwanej A. Ż. (1).

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony – biorąc pod uwagę, że powód jest stroną przegrywającą winien on uiścić kwotę 7.217 złotych na rzecz pozwanej tytułem zwrotu kosztów procesu, na które składają się: 7.200 - koszty zastępstwa procesowego oraz 17 zł – opłata od pełnomocnictwa.

Zgodnie z art. 83 ust. 2 w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113.

Na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tekst jedn. z 2014 roku, poz. 1025) - kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Na poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa wydatki, w niniejszej sprawie składał się zwrot kosztów podróży na posiedzenie Sądu świadka Z. Ż. w kwocie łącznej 539,61 zł, świadka E. K. w kwocie 120 zł oraz A. Ż. (2) – 50,14 zł (k. 424 i 396).

Wobec faktu, że powód postanowieniem z dnia 7 stycznia 2016r. został zwolniony od kosztów sądowych, tj. od każdej opłaty sądowej i od każdego wydatku ponad kwotę 1.000 zł, a wyżej wskazane wydatki nie przekraczają kwoty 1.000 zł, Sąd nakazał powodowi, aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Świdnicy kwotę 709,75 zł tytułem wydatków, jako sumę wyżej wymienionych, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków.

Na podstawie § 15 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz. U. poz. 1800) zasądzając opłatę od czynności adwokatów z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy adwokata, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu. Podstawę zasądzenia opłaty stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 2-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 2 pkt 6) powyższego Rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50.000 zł do 200.000 zł wynoszą 7.200 zł. Sąd biorąc pod uwagę niezbędny nakład pracy adwokata, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.